

La Letra Mesadièra

DE L'INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS D'ARIÈJA

11 car. Enric Fabre 09100 PÀMIAS
05.81.06.03.88/ieo09@orange.fr
<http://ieo-arieja09.blog4ever.org/>

AGENDA

Ràdios

Del diluns al divendres, a l'entorn de 8h20 e 18h50, lo **dissabte** a 14h00 e lo **dimenge** a 11h00 sus *Ràdio Transparence* (93.7 FM), *De còr e d'òc*.

Cada dimars, de **19h00 a 20h00** - *Era votz dera montanha*, sus *Ràdio Coserans* 94.7 FM

Corses e talhièrs d'occitan

Lo diluns a 9h30 a Pàmias (Espaci occitan) - Cors d'occitan debutants.

Lo diluns a 20h30 a Sent Joan del Falgar (sala del Fogal Rural) - Talhièr d'occitan totes nivèls.

Lo dimars a 17h00 a Foish (Le Leo) - Cors d'occitan debutants e confirmats.

Lo dimècres a 17h00 a St Guironç (10 car. del Priolach) - Cors d'occitan debutants.

Lo dimècres a 18h30 a St Guironç (10 car. del Priolach) - Cors d'occitan confirmats.

Lo dimècres a 20h30 al Fossat (Teatre de Verdura) - Talhièr d'occitan totes nivèls.

Lo dijòus a 14h30 a Pàmias (Espaci occitan) - Cors d'occitan confirmats.

Lo dijòus a 17h00 a L'Avelhanet (Centre multispòrts) - Cors d'occitan debutants.

Lo dijòus a 18h30 a L'Avelhanet (Centre multispòrts) - Cors d'occitan confirmats.

Contacte : 05.81.06.03.88 o ieo09@orange.fr

Acamps

06/02/2020 a 20h30 a Pàmias (Espaci occitan) - Amassada generala del Cercle occitan Prospèr Estieu ; **27/02/2020 a 20h30** -

Acamp del Cercle occitan Prospèr Estieu. Contacte : 05.81.06.03.88 o

ostaloc09@orange.fr

Animacions

01/02/2020 a 21h00 a Puègdanièl (sala de las fèstas) - Teatre en occitan « Es còit le fetge gras » amb Los Galejaires. Participacion liura. Organizat per l'associacion *Patrimòni*.

08/02/2020 a 10h00 a Carbona (sala Laveran) - Eric Fraj nos contarà sa vida de cantaire occitan, e perqué cantar en occitan ; seguit d'un aperitiu e d'un repais partajat .

22/02/2020 a 9h30 a Foish (Comuna - sala Frédéric Soulié) - Amassada generala de l'IEO d'Arièja.

Contacte : 05.81.06.03.88 (IEO d'Arièja).

Mot del President

del Cercle occitan del País d'Òlmes/Mirapeish

La defensa de las lengas minoritàrias

La lenga nòstra es en perill e es pas la sola, un ramat d'autras patisson, esclafadas que son per la lenga francesa. Ac sabètz les mèdias nacionals que s'interèssan regularament a-n-aquò son clars. Çaquela dempuèi qualque temps un jornalista Michel Feltin-Palas publica una letra d'informacion titolada " *Sur le bout des langues*" dins *l'Express*.

Geraud Delbès sus *France-Bleu* consacrèc son emission *Conta-Monde* del 15 de decembre de 2019 al jornalista. La podètz totjorn escotar sul site de la ràdio e vos rendretz compte que l'òme mestreja plan le bearnés (sa maire èra d'origina del Bearn).

Le contengut de la letra, totjorn fòrt argumentat pren la defensa de las lengas minorizadas e mòstra sovent l'estupiditat de voler impausar le monolingüisme. A l'encòp, la logica estant la mèma, part en lucha contra la mania collectiva d'utilizacion dels anglicismes.

Per exemple dins sa darrèra letra parla de las discriminacions fèitas als accents regionals e dels que se son apropiat le dreit de decretar le qu'a le bon accent.

Nos ditz tanben qu'una proposicion de lei aurà per tòca d'ajustar les accents a la lista de las discriminacions reprehensiblas.

Mas ac sabètz tanben, la premsa escrita es en dificultat, tanben desvolopa publicacions numericas. Es le cas de la letra d'informacion "*Sur le bout des langues*" que podètz receure per mèl e gratuïtament, a condicion de segur d'i èsser inscrit. Totjorn en ligason amb sas dificultats, *l'Express* deurà fèr causidas en decidint dins las setmanas a venir de servir o d'arrestar la publicacion de la letra. Sa responsa depend en partida de nosaus, ja que le nombre d'inscrits serà un critèri important al moment de la presa de decision. Es de bon entendre que mès le nombre serà naut, mès la perennitat de la letra serà assegurada.

28/02/2020 a 18h30 a Pàmias (Espaci occitan) - *Les Divendres de l'Espace occitan* amb Daniel Loddò (La Talvera). Programa p. 2. Contacte : 05.81.06.03.88 (IEO d'Arièja).

07/03/2020 de 9h00 a 17h00 a Pàmias (Espaci occitan) - Estagi d'occitan nivèl III. Programa p. 2. Repais partejat a miègjorn. Inscricion al 05.81.06.03.88 (IEO d'Arièja)

Se la letra vos agrada e que s'endeven amb vòstras idèas e que la volètz defendre, sufís d'indicar vòstra adreça mèl en anant sul site de l'*Express*. De segur trantalhetz pas a partejar dins vòstre entoratge.

Dins la mèma dralha mas dins un domeni diferent, cal notar que dempuèi setembre passat s'es dubèrta tornar a Tolosa "La Tuta d'òc" una novèla librariá dedicada a la cultura occitana. Un fons de mès de 3000 referéncias en tot, per valorizar las produccions literàrias de segur mas tanben

musicalas e cinematograficas.

Vesèm que tot es pas mòrt. Qualques signes nos devon reconfortar : una librariá occitana que se durbís a Tolosa, çò qu'es tot novèl. Benlèu d'autras seguiràn. Contunhem !

Joan Pèire Salvat

~~~~~

Dictada occitana Foish (25/01/2020)

Los candidats foguèron nombroses encara un còp a participar a la dictada d'après un tèxt de Joan Bodon.

Los premiats son :

Escolans : Barnabé COMBES

Debutants : 1- Sylvie DE ANGELIS/ 2- Pèire POJADA/ 3 exaequo- Françoise SERRES e Christiane GHRIB

Confirmats I : 1 exaequo- Patrick OUSSET e Lydia BASTIE/ 2- Robert FERNANDEZ

Confirmats II : 1 exaequo- Marie-Ange LAGARDE e Sòfia JACQUES/ 2 exaequo- Raymonde CHOPINEAU e Nicole LEHMANN

Professionals : 1- Camilha BILHAC /2- Elena LAFFONT/ 3- Pèire CORTINAS

Prèmi de sosten : Aline PAILLER

~~~~~

Animacions a venir

PUYDANIEL

Théâtre occitan surtitré en français

*Est còit le fetge gras
Le foie gras est cuit*

1ER Février
21 heures,
Salle des fêtes de Puydaniel

**Soirée organisée par
l'Association Patrimoine**

Participation libre

Les Divendres
de l'Espace occitan

CULTURA ISTÒRIA TRADICIONS LITERATURA MUSICA

Contes pebrats e salats
Contes licencieux occitans

**Una conferéncia de
Daniel Loddò**
Ethnologue
Responsable de l'association
CORDAE-La Talvera

ENTRÉE LIBRE

**Vendredi 28 février 2020
18h30**
Pamiers – Espace occitan

Artope France OC CORDAE La Talvera Occitanie

**Dissabte 7 de març de 2020
a Pàmias (Espaci occitan)**

Cors d'occitan n°3 nivèl III

Lenga occitana

Dialectologia occitana : problèmas e aplicacions (toponimia, etc.)

amb Patrici Pojada

5 jornadas d'estagis – 30 oras de formacion (cors complet a la carta)

9h00-9h30 : Acùelh

9h30-12h30 : 1^{era} sesilha de trabalh

12h00 : repais partejat (menar la saqueta)

14h00-17h00 : 2^{nda} sesilha de trabalh

Tarifas : sesilha : 30 Euros (normal) ; 25€ (sòci IEO) ; 20€ (mercat a un cors de l'IEO-09)

Formacion tota : 125€ (normal) ; 100€ (sòci IEO) ; 80€ (mercat a un cors de l'IEO-09)

Contacte : 05.81.06.03.88 /ieo09@orange.fr

La cronica de Claudina Ribèra Solhà

Eth martereth de Gaston

Au vilatge de Sèrralonga, qu'on aviá pres eth ivern tot suau, qu'on s'aviá facillament eishoblidat era sièua fantasia abetuala, e qu'on assistava ara clamença de tot un preludi de primtemps. Aué, que mostrava sas bèras dents.

Derrèris diás de heurèr, prumèra setmana de mars, qu'aviá demorath eras vacances andà aculhir er' enfança.

Mes sa Majestat eth ivèrn qu'era ath rendetz-vos ! « Que non s'i passa cap mès ath pont dera Hilla. Que i é torrath dejós, e anhet que va sarrar hòrt ! ».

Qu'é una nheta a hèr eth martereth en çò de Gaston... Dedens era grana sala que s'a güardath eth caractèr paisan, Renat que savora amb malicia eth gost d'ua farcejada de mainada a parti's amb eths dròlles deth vilatge. Portant, pròshi deths cinquanta ans, que poiriá tranquillament dishar passar era sièva gaujosa despietosèra. Mes que non s'i va cap longtemps contra sa natura, e 'ra sièva qu'é omplida de jòcs.

« Que vau mès demorar que siá cocath, e que dòrma plan. Mes que vos prevengui, que riscatz d'enténer eth sièu fusilh !

- Aquò ja é vertath ! ça reprend Peiròt, uns quinze ans, amic e vesin de Renat.

- Que siatz plan prudentis se i anatz ! Era paur que hè de còps hèr bestiesas ! Maufisatz-vos, Gaston qu'a paur deths panaires, que pòth blassar quauqu'un sense voler-òc ! »

Janeta que da eth sièu avís. Que coneish era istoèra deths òmes de sa tèrra. Totis qu'an partatjat era mema enfança, era condicion servila e miserabla, soenh trebalh, paisatges, velladas, e penas e jòias simplas dera vida.

Que sap era solesa de Gaston, partida per Celestina, sa sò. Eths estrangèrs que les prenen per òme e hemna, tant eth cople a usat de complicitats devant eth foc de totis eths partatges. Qu'a soassanta-detz ans, era un pauc mès. Qu'an ua longa siloeta e eth vestith ner d'un dòu jamès acabath. Qu'an entrò eras raices eth atge dera vida e eths torments de sos còsses usadis ath dur trebalh aishús eras sèrras.

« Quand te pensas que non a volguth era lectricitat ! Que li hasian era installacion per arrés, en escambi deth transformator qu'an installath aishús era sièua tèrra !

- Tot que's hè ath foc e a la claror dera lampa de petròl. Que s'an güardath era vida de d'autis còps, refusant eth progrès, dishant tot doçament acabar's era sièva istoèra. Qu'an duas vacas, quauquas gariás en libertath, uns lapins, e eth casau , ua rusticitat legendària. »

Eth temps que passa, ath entorn deras convèrsas, d'ua partida de cartas e d'un cafè rescaufath, agrementat d'un dit de gota de pruna. Alumath peth aiguardent, Renat que lança sos amics :

« Que va èster mieja-net ! Qu'é eth moment, ara que dèu plan dormir. Sense lum, que's cocan coma 'ràs gariàs.

- Maurici, qu'anaràs passar era córda, en tot hèr plan atencion, (qu'an era dormèra leugèra) ara punhada dera pòrta. Que disharàs era botelha estacada en tèrra e que t'anaràs amagar dijós era limets, darrèr eth orma. Comprenes, qu'ès eth mès desgordith e eth mès leugèr ; en cas d'un sale còp, qu'ès tu que corres eth mès vite. Nosaus que demoraram dijós era rota e que susvelharam. Atencion, se sòrt ara hièstra, amagatz-vos sense bruch, que vos poiriá tirar coma lapins ; plomb deth quate, que pòth hèr mau. »

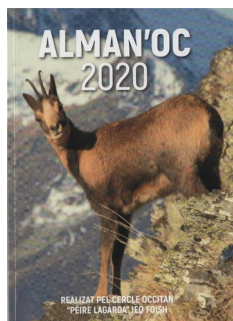
Un pauc fièr, Maurici que prend eth sièu ròtle plan ath seriós : qu'òn viu coma s'i jòga, a dotze ans !

Era net que's barra aishús eths tres complices, deishant era maisonada mès calma, presa entram ríser e angoissa... (seguida eth mes que vié).

Andriu Som (tradusit per Claudina)

~~~~~

**L'Alman'Òc novèl
del Cercle occitan Pèire Lagarda de Foish
es arribat !!!**

Ongan encara e solament per 10 €uros, i trobaretz contes, istòrias vertadièras, recèptas, poèmas, jòcs... Tot aquò polidament illustrat. 140 paginas.
Se pòt crompar a l'Espaci occitan a Pàmias.

~~~~~

Comunicat

Dins qualques jorns se debanarà a Foish l'Amassada Generala de l'IEO d'Arièja. Sabèm totes qu'es un moment important e sabèm totes qu'una associacion pòt pas foncionar sens un burèu solide.

Aquela crida es destinada a tota persona aderenta e voluntària per obrar benevòlament amb vam e dinamisme. Los enjòcs per las annadas venentas son determinantas per l'avenidor de l'IEO d'Arièja.

Dempuèi la creacion de la seccion ariegesa de l'IEO, avèm bastit fòrça causas ja (corses pels adults, les *Divendres de l'Espaci occitan*, estagis de lenga, teatre...). Ara qu'i son, cal ensajar de manténer totas aquelas accions en favor de la lenga occitana e anar mai luènh encara. E per aquò far, cal de monde e d'idèas !

Pòt èsser una ajuda per téner lo taulièr de libres qualques còps dins l'annada dins las manifestacions, per organizar qualques animacions, per rescontrar les elegits e/o las collectivitats, per trabalhar sus la comunicacion, per escriure cronicas per la *Despacha* o la *Letra mesadièra*...

Alavetz, s'avètz enveja de partejar tot aquò amb nosautres en balhant un pauc del vòstre temps, vos cal far conèisser al mai lèu alprèp de l'IEO d'Arièja al 05.81.06.03.88 o per mèl a ieo09@orange.fr

Comptam sus vosautres.
Mercé per avança.

~~~~~

Pichona ajuda fa grand ben

